

(E)Tuğg.Doç.Dr. Oktay BİNGÖL

Küresel Barış Endeksi (2017) ve Türkiye

2017 Küresel Barış Endeksi (Global Peace Index-GPI) geçtiğimiz günlerde yayımlanmıştır. Endeks, Ekonomi ve Barış Enstitüsü (Institute for Economics and Peace (IEP)) tarafından hazırlanmakta ve yıllık olarak yayımlanmaktadır.¹ IEP, kendi ifadesine göre bağımsız, tarafsız ve barışın gerçekleştirilmesini amaçlayan bir düşünce kuruluşudur.² Dünyadaki en etkili 15 düşünce kuruluşu içinde yer almaktadır. IEP'nin karargâhı Sidney'dedir. ABD, Hollanda, Meksika ve Brüksel'de ofisleri bulunmaktadır. IEP, şu ana kadar 11 endeks yayımlamıştır.

Endeks, temel olarak bir ülkedeki şiddet ve şiddet korkusunu üç temel alanda (Devam eden iç ve uluslararası çatışmalar, toplumsal güvenlik ve militarizasyon) 23 gösterge temel alınarak hazırlanmaktadır. Göstergeler iç ve dış barış kategorilerinde değerlendirmektedir. Ülkenin genel endeksinde, iç barış göstergeleri yüzde 60, dış barış göstergeleri ise yüzde 40 etki yapmaktadır (Tablo-1).

Tablo-1: Küresel Barış Endeksi Göstergeleri		
	Göstergeler	Endeks içindeki ağırlığı %
İç Barış Göstergeleri (Yüzde 60)	Toplumda suç ve şiddet algısı	3,8
	100.000 kişiye düşen güvenlik personeli oranı	3,8
	Cinayet oranı	5
	Hapisteki insan oranı	3,8
	Hafif silahlara kolay erişim	3,8
	İç çatışmanın yoğunluğu	6,3
	Şiddet içeren kitle hareketleri olasılığı	5
	Şiddet içeren suç	5
	Siyasi istikrar	5
	Siyasi terör eylemleri	5
	Konvansiyonel ana silahların ülkeye girişinin 100.000 kişi bazında oranı	2,5
	Terörizmin etkisi	2,5
	İç çatışmalardan ölüm sayısı	6,3
	İç çatışmaların devam süresi	3,2
Dış Barış Göstergeleri (Yüzde 40)	Savunma bütçesinin GSMH'ye oranı	2,8
	100.000 kişiye düşen asker sayısı	2,8
	BM misyonlarına mali katkı	2,8
	Nükleer ve ağır silah kapasitesi	4,2
	Silah satışı ve transferi	4,2

Mülteciler	5,7
Komşularla ilişkiler	7,1
Sınır ötesi çatışmaların süresi	3,2
Sınır ötesi çatışmalardan ölümler	7,1

Endekste 163 ülke değerlendirilmektedir. Tablo-1’deki göstergelere göre hesaplanan ülke puanları düşükten yükseğe göre sıralanmakta ve 1.111 ile 3.814 arasında değişmektedir. Düşük puan barış içinde bir ülkeyi yüksek puan ise çatışma, şiddet ve korku içinde bir ülkeyi nitelemektedir. Endeksin birinci sırasında yer alan ülkenin (en barışçıl) puanı 1.111 iken sonunda yer alan (barışın bulunmadığı) ülkenin puanı 3.814 olarak gerçekleşmiştir.

Ülkeler aldıkları puanlara göre 5 grupta sınıflandırılmıştır. Bu gruplar ülkede hâkim olan barış durumuna göre; 1) Çok yüksek, 2) Yüksek, 3) Orta, 4) Düşük ve 5) Çok düşük şeklindedir.

1’inci grupta, diğer bir ifadeyle çok yüksek barış ortamında 12 ülke yer almaktadır: İzlanda, Yeni Zelanda, Portekiz, Avusturya, Danimarka, Çek Cumhuriyeti, Slovenya, Kanada, İsviçre, İrlanda, Japonya ve Avustralya (Tablo-2).

Sıralama	Ülke	Puanı	Sıralama	Ülke	Puanı
1	İzlanda	1.111	7	Slovenya	1.364
2	Yeni Zelanda	1.241	8	Kanada	1.371
3	Portekiz	1.258	9	İsviçre	1.373
4	Avusturya	1.265	10	İrlanda	1.408
5	Danimarka	1.337	11	Japonya	1.408
6	Çek Cumhuriyeti	1.360	12	Avustralya	1.425

5’inci ve son grupta (Çok düşük barış ortamı) 14 ülke yer almaktadır: Kuzey Kore, Rusya, Pakistan, Demokratik Kongo Cumhuriyeti, Ukrayna, Orta Afrika Cumhuriyeti, Sudan, Libya, Somali, Yemen, Güney Sudan, Irak, Afganistan ve Suriye (kötüden en kötüye doğru sıralanmıştır).

Türkiye, 4’üncü grubun (Düşük barış ortamı) sonlarında yer almakta olup, genel listede 163 ülke arasında 147’inci sıradadır. İki basamak sonra 5’inci grup içine dâhil olabilecek durudadır (Tablo-3).

Sıralama	Ülke	Puanı	Sıralama	Ülke	Puanı
146	Kolombiya	2.777	155	Orta Afrika Cumhuriyeti	3.213
147	Türkiye	2.777	156	Sudan	3.213
148	Lübnan	2.782	157	Libya	3.328
149	Nijerya	2.849	158	Somali	3.387
150	Kuzey Kore	2.967	159	Yemen	3.412
151	Rusya	3.047	160	Güney Sudan	3.524
152	Pakistan	3.058	161	Irak	3.556
153	Demokratik Kongo Cumhuriyeti	3.061	162	Afganistan	3.567
154	Ukrayna	3.184	163	Suriye	3.814

Türkiye 36 Avrupa ülkesi arasında sonuncu sırada yer almaktadır. Avrupa sıralamasında Türkiye’ye en yakın olan Makedonya ile arasına genel listede 45 basamak (ülke) girmektedir. Avrupa’nın not ortalaması 1.664 olmasına karşın Türkiye’nin 2.777 olan puanı kendisini Avrupa’dan

dramatik bir şekilde farklılaştırmakta ve Afrika ile Orta Doğu ile aynı kategorilere sokmaktadır. Gerçekte Türkiye'nin notu, Orta Doğu (2.559) ve Sahra Altı Afrika'nın ortalamasından (2.243) daha kötüdür.

2016'da şiddetin küresel ekonomik etkisi, satın alma gücü paritesiyle 14.3 trilyon dolar olarak hesaplanmıştır. Kişi başına düşen etkisi 1.953 dolar ve küresel GSMH'ye oranı ise yüzde 12.6'dır.

Türkiye, şiddetin ekonomik etkisi bakımından 163 ülke arasında en kötü 40'ıncı ülkedir. Bir yıllık maliyet 197 milyar dolar, kişi başı maliyet 2.500 dolar ve maliyetin GSMH'ye oranı yüzde 12.2'dir. Bu maliyete doğrudan maddi kayıplar ve askeri-polisiye, mülteci harcamaları dâhildir.

Türkiye, Küresel Barış Endeksinin yayımlanmaya başladığı 2009'dan itibaren en kötü sonucu bu yıl almakla birlikte 10 yıllık dönemde düşük barış ortamında kalmıştır (Tablo-4).

Yıl	Sıralama	Yıl	Sıralama	Yıl	Sıralama
2009	141/163	2012	132/163	2015	138/163
2010	135/163	2013	143/163	2016	143/163
2011	132/163	2014	141/163	2017	147/163

Türkiye'nin 2017 Küresel Barış Endeksinde sorunlu bir noktaya gelmesinde; Suriye ve Irak'ta gittikçe kötüleşen krizin başta mülteci hareketleri ve terörizm olmak üzere olumsuz etkilerinin artarak devam etmesi, Batı ve komşularla bozulan ilişkiler önemli rol oynamaktadır. Ancak, 15 Temmuz darbe girişimi ve sonrası yaşanmakta olan süreç, toplumda artan kutuplaşma, radikalleşme ve demokrasi standartlarının düşmesi ile güvenlik sektörünün (asker, polis, yargı, istihbarat ve diğerleri) sorunlarının çözülmemesi, kritik faktörler olarak öne çıkmaktadır.

Son Notlar

---

¹ Raporun tamamı için bakınız. 2017 Global Peace Index, <http://visionofhumanity.org/indexes/global-peace-index/>

² <http://economicsandpeace.org/about/>

³ 10 yıllık endeksler için bkz. <http://visionofhumanity.org/indexes/global-peace-index/>

Yasal Uyarı:

Bu değerlendirmede yer alan hususların tüm sorumluluğu yazar/lara ait olup MSE'ye üyelerini bağlamaz.

Bu belgenin her hakkı, 5846 Sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu esasları çerçevesinde MSE'ye aittir.

Alıntılarda <http://merkezstrateji.com/> uzantısının verilmesi, belgenin tamamına ulaşılabilmesi için zorunlu tutulmuştur.